

Zástupcovia slovenskej vedy a kultúry sa zišli v dňoch 17.–19. mája 1991 na sympóziu v Dome vedeckých pracovníkov SAV v Smoleniciach. Z aspektu filozofie, prírodných vied, historiografie, archeológie, umenovedy, jazykovedy, práva, politológie, sociológie, ekonómie, literárnej vedy, teológie, zdravotvedy, ekológie a životného prostredia analyzovali súčasnú spoločenskú situáciu na Slovensku.

Zjednocujúcim prvkom referátov a diskusných príspevkov bola problematika dotvorenia suverénnej slovenskej štátnosti, jej historických východísk a perspektív. V tejto súvislosti zdôraznili zodpovednosť vedcov a potrebu ich spoluúčasti na riešení základných problémov našej spoločnosti v ich medzinárodných súvislostiach.

Zhodli sme sa na tom, že základné ekonomické, politické a kultúrne problémy Slovenska nemožno riešiť bez prijatia Deklarácie o štátnej suverenite Slovenskej republiky Slovenskou národnou radou.

Prijatie Deklarácie o štátnej suverenite Slovenskej republiky je základným a nevyhnutným predpokladom uznania medzinárodno-právnej subjektivity Slovenskej republiky. Sme presvedčení – a potvrdzuje to aj všeobecná historická skúsenosť, že tento cieľ nemožno dosiahnuť v rámci federatívneho usporiadania štátu.

Vyzývame občanov Slovenskej republiky, aby sa pripojili k nášmu vyhláseniu.

Apelujeme na poslancov Slovenskej národnej rady, aby vo vedomí svojej dejinnej zodpovednosti za osud národa a štátu hlasovali za schválenie Deklarácie o štátnej suverenite Slovenskej republiky.

Smolenice 19. 5. 1991

Účastníci sympózia

Podporujú slovenskú zvrchovanosť

Bratislava (Práca) – „Všetci vieme, s akými naliehavými ťažkosťami sa dnes stretávame v našej vede, kultúre a ekonomike. Preto sme sa rozhodli usporiadať toto sympóziu, aby sme sa na ňom pokúsili podnieť spoluprácu medzi slovenskou inteligenciou v riešení tých najaktuálnejších problémov,“ povedal nám včera v redakcii RNDr. J. Pokorný, CSc., z Ústavu ekobiológie SAV zástupca prípravného výboru sympózia Slovenská veda, kultúra, ekonomika – súvislosti a perspektívy (bolo minulé víkend v Smoleniciach).

Informoval nás o tom, že na sympóziu sa zúčastnili poprední predstavitelia SAV, Matice slovenskej, poslanci SNR, známi publicisti, vedci, dejatelia kultúry. „Požývali sme naň aj ďalšie politické osobnosti, členov vlády, ministerstiev, zareagovalo však iba ministerstvo školstva, mládeže a športu SR. Aj keď sme hovorili o odborných záležitostiach, nemohli sme sa vyhnúť ich všeobecnejším súvislostiam a hlavne základnému politickému problému – nedoriešeným vzťahom v štátoprávnom usporiadaní,“ vysvetlil.

Na záver sympózia prijali jeho účastníci vyhlásenie, v ktorom sa o. i. konštatuje: „Zhodli sme sa na tom, že základné ekonomické, politické a kultúrne problémy Slovenska nemožno riešiť bez prijatia Deklarácie o štátnej suverenite SR v SNR. Sme presvedčení, a potvrdzuje to aj všeobecná historická skúsenosť, že tento cieľ nemožno dosiahnuť v rámci federatívneho usporiadania štátu.“ Účastníci sympózia vyzývajú rovnako zmýšľajúcich občanov, aby sa k ich vyhláseniu pripojili. Chcu aj takto prispieť k všeobecnej diskusii o budúcom osude republiky, kultúry, vedy. (ih)

Práca – 27. mája 1991

STANOVISKO VEDCOV

My, dolupodpísaní účastníci sympózia Slovenská veda, kultúra a ekonomika – súvislosti a perspektívy, ktoré sa v dňoch 17.–19. 5. 1991 konalo v Smoleniciach, ako aj ďalší zástupcovia vedy, sa nestotožňujeme so záverečným vyhlásením, podľa ktorého základné ekonomické, politické a kultúrne problémy Slovenska nie je možné riešiť bez prijatia deklarácie o štátnej suverenite Slovenskej republiky Slovenskou národnou radou.

Ako predstavitelia vedy sme presvedčení, že tak ako vedu nemožno robiť izolovane, iba v rámci jednej krajiny, nemali by sme sa izolovať ani pri riešení ostatných spoločenských, kultúrnych a ekonomických problémov Slovenska. Práve preto, že sme si vedomí zodpovednosti vedcov a našej spoluúčasti na riešení základných problémov našej spoločnosti a ich medzinárodného prepájania ako sa to zdôraz-

ňuje aj vo vyhlásení zo Smoleníc – najlepšou službou slovenskému národu bude náš prínos k výsledkom svetovej vedy a naša aktívna účasť pri riešení konkrétnych problémov spoločnosti. Tým sa zvýši nielen prestíž našej krajiny vo svete, ale súčasne pozdvihneme vzdelanie národa a úroveň života našej spoločnosti vo všetkých jeho oblastiach.

Sme prekvapení a zaskočení skutočnosťou, že namiesto konkrétnych návrhov ako riešiť jednotlivé problémy, ktoré odzneli v mnohých referátoch, bola v Smoleniciach schválená politická výzva, ktorú nepovažujeme za východisko zo súčasnej situácie.

Účastníci sympózia z MŠMŠ a SAV: Alena Brunovská, chemická inžinierka, Ivan Kraus, geológ, Štefan Markuš, fyzik, Silvester Takács, fyzik, Ivan Kamenec, historik, Adela Štrpová, novinárka.

Ďalší vedeckí pracovníci (predstavitelia rezortu školstva a SAV): Ján Plášť, fyzik, Ladislav Macho, endokrinológ, Oľga Ovečková, právnička, Milan Hejný, matematik, Vladimír Ferák, genetik, Július Krempaský, fyzik, Pavol Brunovský, matematik, Eduard Mikelka, ekonóm, Ľibor Ebringer, biológ, Igor Tvaroška, chemik, Jozef Výrost, psychológ, Jan Závada, virológ, Oskar Elschek, hudobný vedec, Peter Ambrovič, chemik, Tatiana Weissová, právnička, Ján Bakoš, umenovec, Karol Nemoga, matematik, Slavomír Ďurovič, chemik, Ivo Novák, fyzik.

S názorom na riešenie súčasných problémov Slovenska, ktoré obsahuje vyhlásenie zo Smoleníc sa nestotožňujú ani pracovníci Národopisného ústavu SAV: Arne B. Mann, Soňa Kovačevićová, Jarmila Paľčíková, Rastislava Stoličná, Dušan Ratica, Oľga Danglová, Peter Salner a Katarína Rusnáková, ktorí sú za spravodlivý, ale spoločný štát Čechov a Slovákov.

ČAS 24.5.91

Akí zástupcovia vedy a kultúry?

Aby bolo jasné. Som zástancom voľnejšieho federatívneho usporiadania Česko-Slovenska, teda takého, v ktorom sa rozdelí zvrchovanosť medzi federáciu a republiky tak, aby bola federácia funkčná (inak ozaj nemá zmysel) a republiky mohli naplno zabezpečovať svojbytnosť života svojich národov. Politikom však nezávidím úlohu naplňať konkrétnym obsahom túto všeobecnú ideu.

Ako to vidím ja

O to viac si vážim gentleman-ský a trpezlivý postúp slovenskej reprezentácie, ktorá si je vedomá vratkosti situácie v strednej Európe. Patová (či už matová?) Juho-slávia je momentom pre dravú politiku. Preto čo len trochu informovaného a mysliaceho človeka znepokojujú ostentatívne požiadavky a suverénne vyhlásenia niektorých politických kruhov hojne podporované nemaľou časťou novinárov. Ťažkosti, ktoré vyplývajú na povrch ešte stále krehká sloboda, redukujú na národné rozpory a dlhodobé riešenia zužujú na štátoprávny problém. Na jednej strane už i beztak dost dezorientovanej a zaskakovanej verejnosti infikujú obraz nepriateľa či nepriateľov, pocity ohrozenia, krivd, na strane druhej veľkohlavými heslami a vyhláseniami

mi vytvárajú vidinu jednorazových ľahkých riešení, jednoduchých všeliek a prvý raz slobodnej slovenskej spoločnosti vstupujú pocit akéhosi nového mesianizmu. O to je zarážajúcejšie, ak sa toto schematické myslenie, ktoré po štyri desaťročia paralyzovalo väčšinu z nás, prezentuje pod rúskom vedy a kultúry.

Sedemnásteho až devätnásteho mája sa zišli v Domove vedeckých pracovníkov SAV, ako informovala tlač, televízia a rozhlas, „zástupcovia slovenskej vedy a kultúry“. Táto informácia má jednu chybičku krásy. Pracovníci SAV, aspoň ich väčšia časť, o tejto akcii vôbec nevedeli, preto nemohli nikoho poveriť svojím zastupovaním. Prítomných jednoducho niekto nanominoval. Pripomína to zákulisné maniere a skrývanie sa za autoritu vedy a kultúry z nedávnej neslávnej minulosti. Lakonická správa ďalej

tvrdí, že „základné ekonomické, politické a kultúrne problémy Slovenska nemožno riešiť bez prijatia Deklarácie o štátnej suverenite Slovenskej republiky Slovenskou národnou radou“. Prekvapuje jednoznačnosť a sebaistota videnia a riešenia problémov. Ak by to bol skutočne názor zástupcov vedcov, ktorí museli po tri dni rokovať, aby prišli k takémuto záveru, potom stav našej vedy a kultúry je ozaj povážlivý, až beznádejný. Pravda je však iste niekde inde. Človek má skôr pocit, že opäť išlo o jednu z vopred starostlivo premyslených, na efekt vypočítaných politických akcií. Prezradí niekto vedeckej a kultúrnej verejnosti, kto v jej mene organizoval a financoval toto „vedecké sympóziu“? Mimochodom, spamätajme sa, kým je ešte čas.

DUŠAN ŠKVARNA,
Historický ústav SAV

Už vyšetrujú

Na prezídium ČSAV do Prahy si zavolali na vypočúvanie zástupcu SAV, aby podrobne vysvetlil, kto zorganizoval a financoval v Smoleniciach sympóziu Slovenská veda, kultúra a ekonomika – súvislosti a perspektívy, navrhol vyhlásenie a kto ho schválil. Niektorí účastníci sa už od neho distancovali. Nič vám to nepripomína z blízkej minulosti?

ŠKVARNA 22.5.91

Viem, kedy som nepol prezidentom, možnosti by boli menšie. Bezpečie, potom by sa mi nič také nebolo prihodiť. Vrával som si: Ak keď aj prezident, v takejto situácii musím byť podnikateľ ako otec. Stalo sa veľké nešťastie - kosi odmietli otca od detí, od rodiny, vyháňali sa mu smrťou. V takej situácii človek ani nerozlišuje, či je otec, alebo prezidentom. Komá ako človek, v mojom prípade ako otec uneseného syna.

● Vaši oponenti tvrdia, že ste spolitizovali kauzu únosu...

- Čudujem sa im. Už v januári v marci provládny denník Slovenská REPUBLIKA publikoval články o kauze Michala K. mladšieho a zverejnil v nich aj príkaz na jeho zadržanie, vydaný Interpolom. Na Slovensku je ich viac, zverejnil ich iba tento. Bolo celkom jasné, že sa všetko robí preto, aby bol skompromitovaný otec-prezident. Kauzu spolitizoval denník, ktorý sotva nadŕžava slovenskému prezidentovi.

Poznámka redakcie: Pánu prezidentovi ostáva do skončenia volebného obdobia ešte:

526	527	528	529	530	531
dni					

SMOLENICKÁ ODVAHA I NÁDEJE

„Základné ekonomické, politické a kultúrne problémy Slovenska nemožno riešiť bez prijatia Deklarácie o štátnej suverenite“ a uznanie medzinárodnoprávnej subjektivity Slovenskej republiky „nemôžno dosiahnuť v rámci federatívneho usporiadania štátu“. Ozdnelo to vo vyhlásení predstaviteľov Slovenskej inteligencie prijatom 19. mája 1991 v Smoleniciach. Duchovnými rodičmi podujatia boli Gabriela Kaliská a Jaroslav Pokorný. Dnes tieto myšlienky považujeme za prirodzenú samozrejmosť, ale vyslovil ich niekto podobne v tom čase bolo ťažké. Slovenská veda, kultúra a ekonomika - súvislosti a perspektívy si pred piatimi rokmi dokonca „dovoliť“ apelovať na poslancov SNR, „aby vo vedomí svojej dejinnej zodpovednosti za osud národa a štátu hlasovali za schválenie Deklarácie o štátnej suverenite SR“. Zo Smolenického zámku zaznel pred piatimi rokmi hlas národného rozumu, revolučná idea, ktorej oprávnenosť a pravdivosť potvrdil čas.

„Smolenčienka“ sa v platók večer opäť zišla na tom istom mieste, v zámku, ktorý spravuje Slovenská akadémia vied, aby si pripomenuli piate výročie a tak trochu zaspomínali. Bez pompy, bez oficiálneho programu, len s krátkymi príspevkami Jozefa Pokorného, Dušana Slobodníka a Romana

juh je pre nás prioritnou. Platí, čo sme už viackrát zverejnili, že koridor zo severu na juh povedie cez územie Slovenska?

- Aj v Budapešti sa jednoznačne potvrdilo, že dopravná trasa sever - juh vedie cez naše územie. Dostali sme k tomu aj stanovisko ministra dopravy Poľskej republiky pána Liberadzského, v ktorom sa s týmto stotožňuje. Doložili to aj čerstvo vypracované materiály s aktuálnymi mapkami.

Maďarská strana potvrdila túto koncepciu pri večerných rokovaníach a tiež pri kontaktoch, ktoré sami iniciovali. Podľa všetkého by sme mohli byť organizátori takejto konferencie v roku 2000.

Nám by to veľmi vyhovovalo, lebo dovtedy by u nás mala pokračovať aj výstavba diaľnice. Našu ponuku CEMT prijal. Podrobnejšie preberieme túto záležitosť s pánom Aurbachom počas jeho plávavnej návštevy tento mesiac v Bratislave. Počas pracovného obeda som rokoval s námestníkom ministerstva dopravy Českej republiky o cestných koridoroch cez Česko. Čítia, že dopravné zaťaženie v okolí Zlína je veľmi veľké, takže po voľbách v Česku môžeme rátať s tým, že budeme mať s nimi aj diaľničné prepojenie pri Trenčíne.

Generálny tajomník CEMT Gerhard Aurbach z Nemecka sponenul dopravný koridor sever - juh.

● Aké sú súčasné trendy?

- Kvôli životnému prostrediu by sa mala rozvinúť železničná doprava. Trate sú už postavené. V správe na konferencii v Budapešti sme sa dozvedeli o prískume dopravných tokov zo severu na juh i zo západu na východ. Aj s prognózou, čo môžeme očakávať v budúcnosti. Ale nejde len o železnice.

Generálny tajomník CEMT Gerhard Aurbach z Nemecka sponenul dopravný koridor sever - juh.

● Aké sú súčasné trendy?

- Kvôli životnému prostrediu by sa mala rozvinúť železničná doprava. Trate sú už postavené. V správe na konferencii v Budapešti sme sa dozvedeli o prískume dopravných tokov zo severu na juh i zo západu na východ. Aj s prognózou, čo môžeme očakávať v budúcnosti. Ale nejde len o železnice.

Generálny tajomník CEMT Gerhard Aurbach z Nemecka sponenul dopravný koridor sever - juh.

● Aké sú súčasné trendy?

- Kvôli životnému prostrediu by sa mala rozvinúť železničná doprava. Trate sú už postavené. V správe na konferencii v Budapešti sme sa dozvedeli o prískume dopravných tokov zo severu na juh i zo západu na východ. Aj s prognózou, čo môžeme očakávať v budúcnosti. Ale nejde len o železnice.

Generálny tajomník CEMT Gerhard Aurbach z Nemecka sponenul dopravný koridor sever - juh.

● Aké sú súčasné trendy?

- Kvôli životnému prostrediu by sa mala rozvinúť železničná doprava. Trate sú už postavené. V správe na konferencii v Budapešti sme sa dozvedeli o prískume dopravných tokov zo severu na juh i zo západu na východ. Aj s prognózou, čo môžeme očakávať v budúcnosti. Ale nejde len o železnice.

Generálny tajomník CEMT Gerhard Aurbach z Nemecka sponenul dopravný koridor sever - juh.

● Aké sú súčasné trendy?

- Kvôli životnému prostrediu by sa mala rozvinúť železničná doprava. Trate sú už postavené. V správe na konferencii v Budapešti sme sa dozvedeli o prískume dopravných tokov zo severu na juh i zo západu na východ. Aj s prognózou, čo môžeme očakávať v budúcnosti. Ale nejde len o železnice.

Generálny tajomník CEMT Gerhard Aurbach z Nemecka sponenul dopravný koridor sever - juh.

● Aké sú súčasné trendy?

- Kvôli životnému prostrediu by sa mala rozvinúť železničná doprava. Trate sú už postavené. V správe na konferencii v Budapešti sme sa dozvedeli o prískume dopravných tokov zo severu na juh i zo západu na východ. Aj s prognózou, čo môžeme očakávať v budúcnosti. Ale nejde len o železnice.

Generálny tajomník CEMT Gerhard Aurbach z Nemecka sponenul dopravný koridor sever - juh.

● Aké sú súčasné trendy?

- Kvôli životnému prostrediu by sa mala rozvinúť železničná doprava. Trate sú už postavené. V správe na konferencii v Budapešti sme sa dozvedeli o prískume dopravných tokov zo severu na juh i zo západu na východ. Aj s prognózou, čo môžeme očakávať v budúcnosti. Ale nejde len o železnice.

Generálny tajomník CEMT Gerhard Aurbach z Nemecka sponenul dopravný koridor sever - juh.

Mgr. OľGA ČIERNA

Komárno

Úctyhodné dielo

Spolu s ďalšími učiteľmi fyziky som sa zúčastnila na exkurzii v Atómovej elektrárni Jaslovské Bohunice a musím povedať, že to bol veľkolepý zážitok. O bezpečnosti prevádzky tohto diela nás presvedčili najmä výskumy erudovaný výklad ľadmojských pracovníkov. Verím, že keby takúto návštevu absolvovali aj podporovelia atómovej energie, istone by zmenili svoj postoj.

Mgr. ELENA ČIKMANOVÁ Bratisla

Blatné

valtázia, slovensko-maďarská zmluva a jej dôsledky atď.

Aj na tom vidno, aký obrovský (po)krok urobilo Slovensko za posledných päť rokov - kým v roku 1991 si slovenská inteligencia „turbovala“ hlavu nad jedným nuzným zásadným problémom (zvrchovanosť), dnes nám národná sloboda zaplnila život obrovským množstvom zásadných problémov, ktoré musíme (vyriešiť sami - ale bez inteligencie a jej významnejšej podzicie v spoločnosti to naozaj nepôjde.

Takmer stovka ľudí - technici, umelci, podnikatelia, publicisti, manažéri - mala pred piatimi rokmi odvahy vysloviť a podpísať to, čo si vtedy netrúfali, hoci iba spravodajsky - v rámci federálnej „slobody slova“ - uverejniť ani jediný z veľkých denníkov (smolenický vyhlásenie z roku 1991 publikovali len Nový Slovak a Literárny týždenník). Osobnostiam zo Smolenice '91 (ako aj účastníkom Kongresu slovenskej inteligencie na Donovaloch v roku 1992) patrí úcta a vďaka. Je trápne, že štátne orgány samostatnej Slovenskej republiky si ešte nenasi čas na ich verejné ocenenie, pričom niektorým z účastníkov už tohto ľudského času priveľa neostáva...

Ak by sme boli národom iba s krátkou historickou pamäťou, nemali by sme pred sebou dlhú národnú budúcnosť. Preto nezbudujeme ani na tých, ktorí dokázali v pravý čas vy-

techniky iba tá kamera vŕžľ tučel kíl a do nĵakej aktovky sa nezmesť. Asi majú pravdu. Do úlohy „televízneho“ advokáta sa nečakane štylizoval aj okresný policajný veliteľ. Ukrojil poriadny kus zo svojho vzácného času a vedeniu redakcie SI. RE-PUBLIKY bez meškania adresoval dva rozhorčené faxové „demaře“. V rozsahu nemenej ako sedemdesiat riadkov. Mimochodom, inkriminovanej kamere pridala ešte kilo. A nad nehotovým redaktorom, ktorý sa opovážil o čosi požadovať a potom vzal pero do rúk, vyriešol oriel. Nepožiadala o tlačovú opravu, no použil poriadny kaliber. Šéfredaktora informoval, že „pán redaktor povýšil svoje osobné záujmy nad celospoločenské“. Nuž, čo sa dá robiť. Treba sa učiť celý život. Najlepšie bude čušať a najmä nedráždiť nezodpovedným písaním o slovnutej kamere. A ak, tak iba po úradne overenom zistení jej skutočnej hmotnosti.

MILAN ŠPANÍR

Zachraňujú svedka

Čistotou architektonického výrazu sa vyznačuje drevený evanjelický a. v. artikulujú kostol v Kežmarku, ktorý je nielen unikátnou pamiatkou, ale i výrečným svedkom reformácie a protestantského hnutia na Spiši. Reštaurátorské práce na drevenom kostolíku robia od roku 1991. Drevený materiál objektu síce očarúva svojou prirodzenosťou, ale postupne sa kostol stával obeťou drevokazného hmyzu. S konzervátorskými prácami mali reštaurátori čo robiť, no už v auguste 1994 prišiel na rad interier - oltár, kazateľnica, organová skriňa, patronálna lavica. Rekonštrukciu organa má na starosti Mgr. Gazdík z Bratislavy. Doteraz bolo pri rekonštrukčných prácach preinvestovaných takmer 13,5 milióna korún. Z fondu PRO SLOVAKIA a Ministerstva kultúry SR, Európskej komisie, ba aj Ministerstva zahraničných vecí NSR. Veď dejiny Spiša sú aj dejinami spišských Nemcov a genéza ich svojbynej kultúry sa formovala celé stáročia. Práve Kežmarok patril k spoločenským, kultúrnym a politickým centráam spišských Nemcov. Krásny kostolík má svoje miesto na mape Kežmarku. Minulej i súčasnej.

DAGMAR MLYNÁRČÍKOVÁ

S. RE PUBLIKA 10.6.1996
VY - KROČIT V SILNOM PRŮTIVETRE SPRÁVY A SNERON.

celkom nevinne, prihlásených, dvaja novinári a reportér z holandskej televízie. Boli to kolegovia z Holandska, ktorí sa zúčastnili na konferencii o budúcnosti architektúry v Bratislave. Boli to kolegovia z Holandska, ktorí sa zúčastnili na konferencii o budúcnosti architektúry v Bratislave.

Právne povediac, program konferencie bol veľmi zaujímavý a informatívny. V rámci konferencie sa uskutočnila diskusia o budúcnosti architektúry v Bratislave. Boli to kolegovia z Holandska, ktorí sa zúčastnili na konferencii o budúcnosti architektúry v Bratislave.

neľom pri vzájomnej komunikácii, že pod slovami – si často vybavovali od seba celkom totožné veci. V rámci konferencie sa uskutočnila diskusia o budúcnosti architektúry v Bratislave. Boli to kolegovia z Holandska, ktorí sa zúčastnili na konferencii o budúcnosti architektúry v Bratislave.

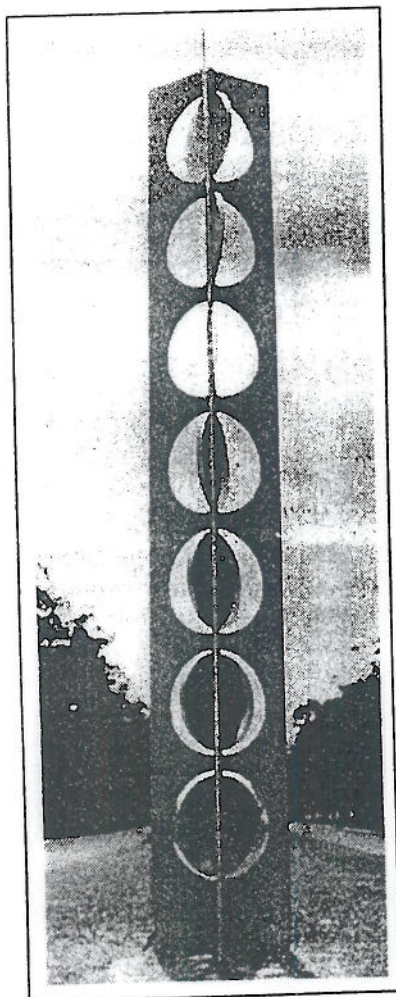
VIERA LANGEROVÁ

navaril bryndzové halušky demikat
JAN I. ČIAR

SÚŤAŽ

Redakcia architektonickej revue Projekt pripravuje číslo s témou futurologická architektúra o projektoch snov, predstáv, ktoré sú viac-menej fantáziou, ale ktovie... Lebo mnohé zo súčasných úspechov či neúspechov ľudského domyslu boli kedysi iba fantáziou. V čísle budú futurologické návrhy našich i zahraničných architektov. K tomuto číslu vypisuje redakcia Projekt súťaž na literárnu poviedku, ktorá by sa týkala fantatiky v architektúre voľne dotýkala. Nakoniec – architektúru, ktorá zatiaľ nemá šancu na realizáciu, netreba nevyhnutne kresliť, môže sa vymýšľať aj písaním. Veď prekážkou pre zhmotnenie predstáv nemusí byť iba technická vyspelosť, ale aj spoločenské vedomie, politická situácia alebo aj paradoxy v chápaní zmyslu života. Opakujeme: s témou možno narábať voľne, ohraničený je iba rozsah – do 15 rukopisných strán.

Súťažné práce posielajte na adresu: Redakcia Projekt, Panská (Nálep-kova) 15, 811 01 Bratislava v troch exemplároch, s označením „Poviedka“ a so spätočnou adresou súťažiaceho. Odborná porota udelí 3 ceny s odme-nami 8000,-, 5000,-, a 3000 Kčs. Uve-rejnené poviedky budú honorované osobitne. Uzávierka súťaže je 12. júla 1991. Prirodzene, okrem literátov oča-kávame aj poviedky od architektov.

Milan Dobeš:
Kinetický objekt na dialnici v Montevi-deu

OPRAVA

V 21. čísle nášho časopisu, v článku s ná-zvom „Návrat „strateného“ antikvariátu sa

STANOVISKO VEDCOV k smolenickému vyhláseniu

My, dolupodpísaní účastníci sympózia Slovenská veda, kultúra a ekonomika – súvislosti a perspektívy, ktoré sa v dňoch 17.-19. 5. 1991 konalo v Smoleniciach, ako aj ďalší zástupcovia vedy, sa nestotožňujeme so záverečným vyhlásením, podľa ktorého základné ekonomické, politické a kultúrne problémy Slovenska nie je možné riešiť bez prijatia Deklarácie o štátnej suverenite Slovenskej republiky Slovenskou národnou radou.

Ako predstavitelia vedy sme presvedčení, že tak ako vedu nemožno robiť izolovane, iba v rámci jednej krajiny, nemali by sme sa izolovať ani pri riešení ostatných spoločenských, kultúrnych a ekonomických problémov Slovenska. Práve preto, že sme si vedomí zodpovednosti vedcov a našej spoluúčasti na riešení základných problémov našej spoločnosti a ich medzinárodného prepájania – ako sa to zdorazňuje aj vo vyhlásení zo Smoleníc – najlepšou službou bude náš prínos k výsledkom svetovej vedy a naša aktívna účasť pri riešení konkrétnych problémov spoločnosti. Tým sa zvýši nielen prestíž našej krajiny vo svete ale súčasne aj pozdvihne vzdelanie národa a úroveň života našej spoločnosti vo všetkých jeho oblastiach.

Sme prekvapení a zaskočení skutočnosťou, že namiesto konkrétnych návrhov ako riešiť jednotlivé problémy, ktoré odznali v mnohých referátoch, bola v Smole-niciach schválená politická výzva, ktorú nepovažujeme za východisko zo súčasnej situácie.

Účastníci sympózia z MŠMŠ a SAV: Alena Brunovská, chemická inžinierka, Ivan Kraus, geológ, Štefan Markuš, fyzik, Silvester Takács, fyzik, Ivan Kamenc, historik, Adela Štrpková, novinárka.

Ďalší vedeckí pracovníci (predstavitelia rezortu školstva a SAV): Ján Pišit, fyzik, Ladislav Macho, endokrinológ, Olga Ovečková, právnička, Milan Hejný, matematik, Vladimír Ferák, genetik, Ján Krempaský, fyzik, Pavol Brunovský, matematik, Eduard Mikelka, ekonóm, Libor Ebringer, biológ, Igor Tvaroška, chemik, Jozef Výrost, psychológ, Jan Závada, virológ, Oskar Elschek, hudobný vedec, Peter Ambrovič, chemik, Tatiana Weissová, právnička, Ján Bakoš, umenovedec, Karol Nemoga, matematik, Slavomír Ďurovič, chemik, Ivo Novák, fyzik.

S názorom na riešenie súčasných problémov Slovenska, ktoré obsahuje vyhláse-nie zo Smoleníc, sa nestotožňujú ani pracovníci Národopisného ústavu SAV: Arne B. Mann, Soňa Kovačevićová, Jarmila Palíčková, Rastislava Stoličná, Dušan Ratica, Olga Danglová, Peter Sulner a Katarína Rusnáková, ktorí sú za spravodlivý, ale spoločný štát Čechov a Slovákov.

V Bratislave 22. 5. 1991.

Ad: „Smolenice 17.-18. mája 1991“

Voľajako som si počas predchádzajúcich štyridsať rokov nemohla zvyknúť a chvalabohu, zisťujem, že som si nezvykla na jednomyselnosť, jednohlasnosť, vôľu ľudu, vôľu národa a na podobné výrazy. Nie, neboli to nič nehovoriace slová. Boli a sú za nimi jasne vymedzené ciele. Som rada, že mi po novembri 1989 nezmizol môj zmysel a cit pre opozíciu. Automaticky opozične reagujem na všetko, čo sa mi predkladá ako jedine správne a nenecháva mi priestor pre môj vlastný názor. S názormi ľudí sa dá vynikajúco manipulovať. Stačí, ak sa vopred zabezpečí dostatočný počet ľudí, pracovníkov, zamestnancov, prívržencov, zástancov a pri vhodnej situácii, keď je istota, že nehrozí väčšie opozičné zoskupenie, sa zorganizuje hlasovanie. Úspech je zaručený. Výsledok sa môže vyhlásiť za stanovisko všetkých ľudí, pracovníkov, zamestnancov atď. (nehodiace sa škrtnite). Tento pocit som mala opätovne v nedeľu 19. 5. 1991 večer po vypočutí si správ v televízii, ale najmä v utorok 21. 5. 1991, keď som si v Kultúrnom živote č. 21. prečítala stanovisko podpredsedu SAV Štefana Markuša k správe o výsledku sympózia zástupcov slovenskej vedy a kultúry v Smoleniciach. Napriek tomu, že som pracovníčkou jedného zo spoločenskovedných ústavov SAV, vôbec som nevedela, že sa také sympóziu koná a kto ho organizuje a kto ho platí. Keď som sa dozvedela výsledok sympózia, podľa ktorého „naši vyhrali“, bolo mi jasné, aká asi zostava tam na konci sympózia zostala a ako bolo prijímané záverečné stanovisko. Beriem ho na vedomie, ale nemôžem súhlasiť s tým, aby bolo vydávané aj za moje stanovisko.

Podobný zážitok som mala pred mesiacom ako účastníčka zjazdu Slovenskej historickej spoločnosti, keď sme boli v jeho závere vyzvaní hlasovať o rezolúcii, koniec ktorej síce nehovoril o prihlásení sa k Deklarácii, ale obsah bol ten istý. Protestovala som, a nebola som sama. „Dojímali“ ma slová – „a zase sa národ triestí!“ Aké úžasné konštatovanie!

Pre mňa „výsledok analýzy súčasnej politickej scény z aspektu väčšiny spoločenských vied“ zo Smoleníc vyvoláva spomienku na epigram Stanislava Jerzyho Leca: „Poznal som človeka, ktorý mal taký absolútne falošný sluch, že stačilo, aby ho podoprel teóriou a bol by nepochybne zaujal prelomové miesto v dejinách hudby“.

KATARINA ZAVACKÁ

Obraciam sa prostredníctvom Vašich novín na všetkých slovenských aj nesloven-ských „vedcov“ rôznych hnutí a strán, ktorí v mojom mene trvajú na čomkoľvek, aby tak viac nerobili ani v súkromí, ani v masovokomunikačných prostriedkoch, najmä nie v rozhlasovom a televíznom vysielaní. Naposledy bez môjho súhlasu opäť raz za mňa v TV vystúpil predseda SNS pán Prokeš v relácii Co týden dal. Od jeho vyhlásenia sa jednoznačne distancujem a prosím ho, aby sa v budúcnosti vyjadroval len za seba, prípadne za členov svojej strany, nie za všetkých Slovákov, a teda ani za mňa nie.

Som dávno dospelá, svojprávná a hrdá Slovenka, ktorá má pozitívny vzťah k všetkým slušným ľuďom, ktorí slobodne nechajú žiť ostatných slušných ľudí. A ktorá chce žiť na Slovensku, v Česko-Slovensku, v Európe, na zemešli.

ELENA ANTALOVÁ, BRATISLAVA

MILAN DOBEŠ,

rovnováhy dynamickým nevyváženým bodom. Objavenie maximálnej polohy